

1

2

3

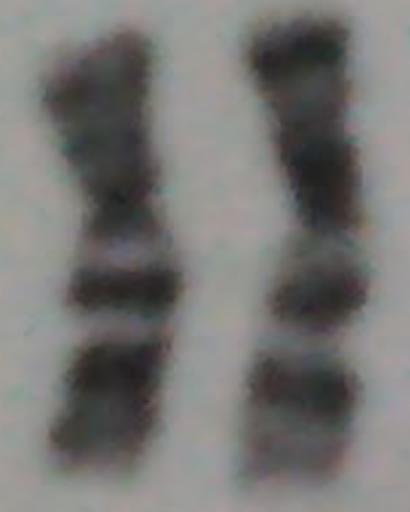
4

5

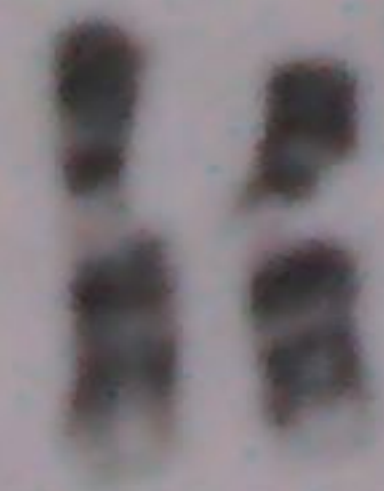
6

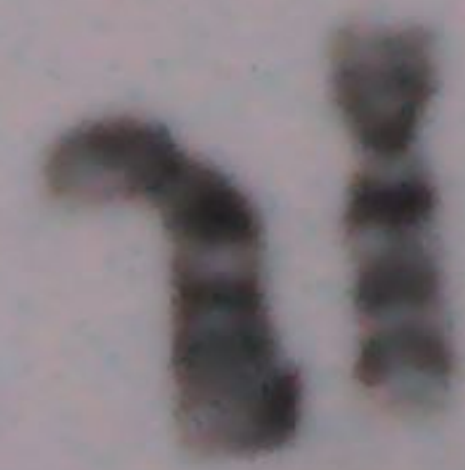
7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

X

Y

Válaszolja meg az alábbi kérdéseket!

a. Hogy nevezik a kromoszómák fenti ábrázolását? (1 p)

kariogram

b. Adja meg a hivatalos leírását! (2 pont)

c. (Pontosan) Milyen kromoszómális rendellenességet lát a képen? (

d. A kromoszóma-rendellenességek mely csoportjába tartozik a mu

e. A sejtciklus melyik fázisából preparálták a fenti kromoszómák

f. Milyen módszerrel festették a kromoszómákat és milyen festék

15. Melyik eljárás a legmegfelelőbb a Fragilis X szindróma kimutatására?

- A: kariogram vizsgálat
- B: PCR
- C: Fish
- D: Idiogram vizsgálat
- E: Southern blot -RFLP

6. Melyik állítás NEM IGAZ a génterápiával kapcsolatban?

- A: Monogénes betegségek terápiája a legbiztosabb.
- B: Domináns negatív mutáció esetén hiába juttatjuk be a jó gén, hatástalan marad.
- C: A valódi génterápia azt jelenti, hogy minden szövetben cserére kerül a hibás gén.
- D: Csak minimális mellékhatások fordultak elő eddig.
- E: A betegség okát „kezeli”, nem a tünetet.

Ha egy sejtmembránfehérje rosszul vagy nem glikozilált, melyik sejtalkotó enzimjének génje hibás?

- A: sejttag

- B: Domináns negatív mutáció esetén hiába juttatjuk be a jó gén, hatástalan marad.
- C: A valódi génterápia azt jelenti, hogy minden szövetben cserére kerül a hibás gén.
- D: Csak minimális mellékhatások fordultak elő eddig.
- E: A betegség okát „kezeli”, nem a tünetet.

17. Ha egy sejtmembránfehérje rosszul vagy nem glikozilált, mely sejtalkotó enzimjének génje hibás?

- A: sejtmag
- B: Golgi
- C: sER
- D: mikrotubulusok
- E: sejtmembrán E.C. oldala

Töltsd ki a táblázatot cellánként egy-egy szakkifejezéssel!

Tipus	Érintett kromoszóma/ák (2-7. sor) vagy gén (8-9. sor)	Betegség
autoszomális triszómia		
gonoszomális monoszómia		
gonoszomális triszómia		
terminális deléció		
reciprok transzlokáció		
uniparentális diszómia		
nukleotid repeatszám növekedés okozta betegség		
betegség, amely heterozigóta előny miatt lett viszonylag gyakori		

VI. Egyszerű választás (17 p)

1. **Az alábbi mozaicizmusok közül melyek valószínűsítenek igen nagy kockázattal numerikus aberrációt az utódokban?**
  - A: funkcionális mozaicizmus
  - B: gonadális mozaicizmus
  - C: szomatikus mutációk
  - D: poliploid mozaicizmus
  - E: a fenti válaszok egyik sem helyes

2. **Az autoszómális domináns öröklődést jellemzi:**
  - A: a tüneteket mutató személy mindkét szülője feltétlenül érintett
  - B: valamelyik nem halmozottan érintett
  - C: férfi és nő egyaránt átörökítheti a jelleget/betegséget
  - D: egy jelleghordozó és egy normális fenotípusú egyed házasságából születők 25%-a jelleghordozó
  - E: a jellegek megjelenése a családfán sporadikus

3. Az ABO vércsoport rendszerre jellemző:

A: a kodominancia legegyszerűbb formájának felel meg

B: az ú.n. multiplex allélizmus egyszerűbb esete

C: itt 4 allél van jelen

D: esetében 4 genotípus és 6 fenotípus alakulhat ki

E: hasonló módon öröklődik, mint a sarlósejtes anémia

4. A heterozigóták szelekciós előnye NEM figyelhető meg a:

A: sarlósejtes

B: cisztás fibrózis

C: Tay-Sachs betegség

D: adrenogenitális szindróma

E: MN vércsoport rendszer esetében

5. Mi igaz a pleiotrópiával kapcsolatban?

A: több allél együttes hatást gyakorol egy fenotípus jelleg kialakítására

B: egy allél több jelleg kialakítására van hatással

C: az allélieinek interakciója eredményez egy adott fenotípust

E: a fenotípus hasadási arányt a normális 3:1 hasadási arányhoz képest 2:1-re változtatja

6. Mely szerkezeti kromoszóma aberráció esetében található egy törés a kromoszómán?
- A: terminális deléció
  - B: intersticiális deléció
  - C: inverzió
  - D: gyűrűkromoszóma kialakulása
  - E: centrális fúzió
7. Az alábbiak közül melyik NEM jellemző a szerkezeti kromoszóma-változásokra?
- A: A töréspontok általában a nem-kódoló régiókban vannak.
  - B: A kiegyensúlyozott hordozók általában normális fenotípusúak.
  - C: Az átrendezett kromoszómák meiotikus párosodása gyakran abnormális.
  - D: A kiegyensúlyozott hordozók esetén igen kicsi a kiegyensúlyozatlan kromoszóma rendellenességű utód születésének kockázata.
  - E: A kiegyensúlyozatlan rendellenesség súlyos fenotípusbeli elváltozást vagy halált okoz.

C: inverzió

D: gyűrűkromoszóma kialakulása

E: centrális fúzió

7. Az alábbiak közül melyik NEM jellemző a szerkezeti kromoszóma-változásokra?

A: A töréspontok általában a nem-kódoló régiókban vannak.

B: A kiegyensúlyozott hordozók általában normális fenotípusúak.

C: Az átrendezett kromoszómák meiotikus párosodása gyakran abnormális.

D: A kiegyensúlyozott hordozók esetén igen kicsi a kiegyensúlyozatlan kromoszóma rendellenességű utód születésének kockázata.

E: A kiegyensúlyozatlan rendellenesség súlyos fenotípusbeli elváltozást vagy halált okoz.

8. Trinukleotid repeat betegségek közé tartozik:

A: a fragilis X szindróma

B: a fenilketonúria

C: a Patau-szindróma

D: az achondroplasia

E: a Marfan-szindróma

9. Nem meiotikus non-diszjunkció okozza:

A: Turner szindróma

B: Patau-szindróma

C: Down szindróma

D: Edwards szindróma

E: Fragilis-X szindróma

10. Az alábbiak közül melyik nem genetikai marker?

A: RFLP

B: VNTR

C: SNP

D: cDNS

E: STR

11. Ha egy férfi homozigóta egy RFLP egyik alléljára, és egy nő homozigóta a másikra, akkor gyerekeik elektroforetogramján hány csíkot látunk erre az RFLP-re tesztelve őket?

- A: Egyet sem
B: Egyet
C: Kettőt
D: Hármat
E: Négyet

12. Melyik írja le a legjobban az emberi HapMap-et?

- A: A haploid genom 3 faktoros térképe
B: Próbálkozás, hogy az emberi genom minden 5 kb-ra találjunk egy SNP-t
C: Egy olyan próbálkozás, amikor minden emberi betegséget egy tag-gel (markerrel) jelölünk a humán genomban
D: SNP megoszlás az emberi X kromoszómán

13. Mely állítás hamis az alábbiak közül?

- A: A policisztin gén mutációja főleg autoszómális domináns módon öröklődik.
B: A policisztin fehérje Ca^{++} ioncsatornaként is működik.
C: A policisztin fehérje a G fehérje szignalizációt regulálja.
D: A policisztin hibás működésekor a cAMP -hatás nem kerül gátlás alá.
E: A policisztin növekedési faktor receptorként is működik.

14. Mely párosítás hibás?

- A: tirozináz gén mutáció - klasszikus albinizmus

öröklik.

- B: A polycisztin fehérje Ca^{++} ioncsatornaként is működik.
- C: A polycisztin fehérje a G fehérje szignalizációt regulálja.
- D: A polycisztin hibás működésekor a cAMP -hatás nem kerül g
- E: A polycisztin növekedési faktor receptorként is működik.

4. Mely párosítás hibás?

- A: tirozináz gén mutáció - klasszikus albinizmus
- B: polycisztin gén - polycisztás vese
- C: fibrillin mutáció – osteogenezis imperfecta
- D: FGFR mutáció – achondroplasia
- E: LDLR mutáció - Familiáris hiperkoleszterolémia

Az alábbiak közül melyik nem genetikai marker?

- A: RFLP
- B: VNTR
- C: SNP
- D: cDNS
- E: STR

Ha egy férfi homozigóta egy RFLP egyik alléljára, és egy nő homozigóta a másikra, akkor gyerekeik elektroforetogramján hány csíkot látunk erre az RFLP-re tesztelve őket?

- A: Egyet sem
- B: Egyet
- C: Kettőt
- D: Hármat
- E: Négyet

12. Melyik írja le a legjobban az emberi HapMap-et?

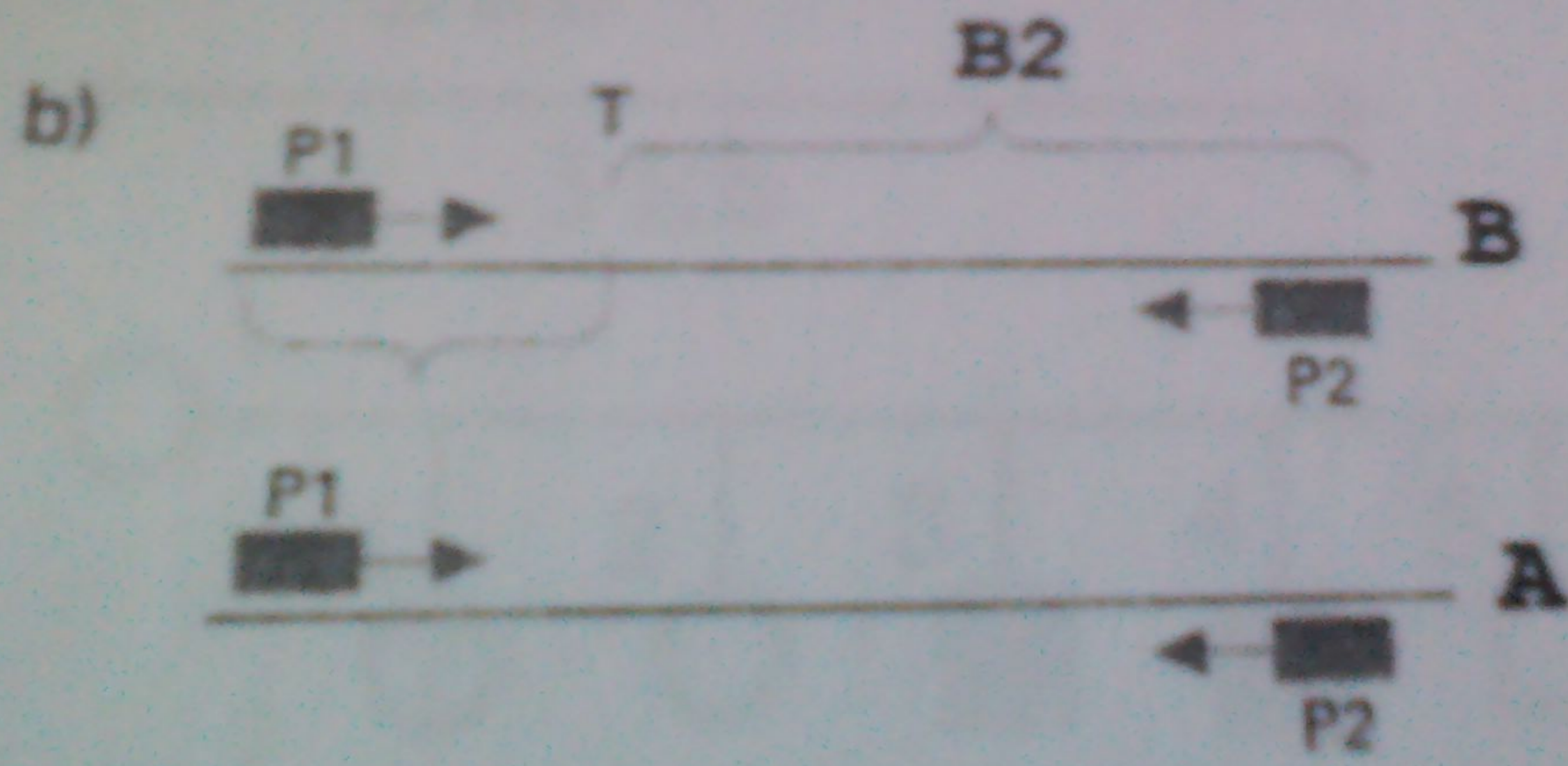
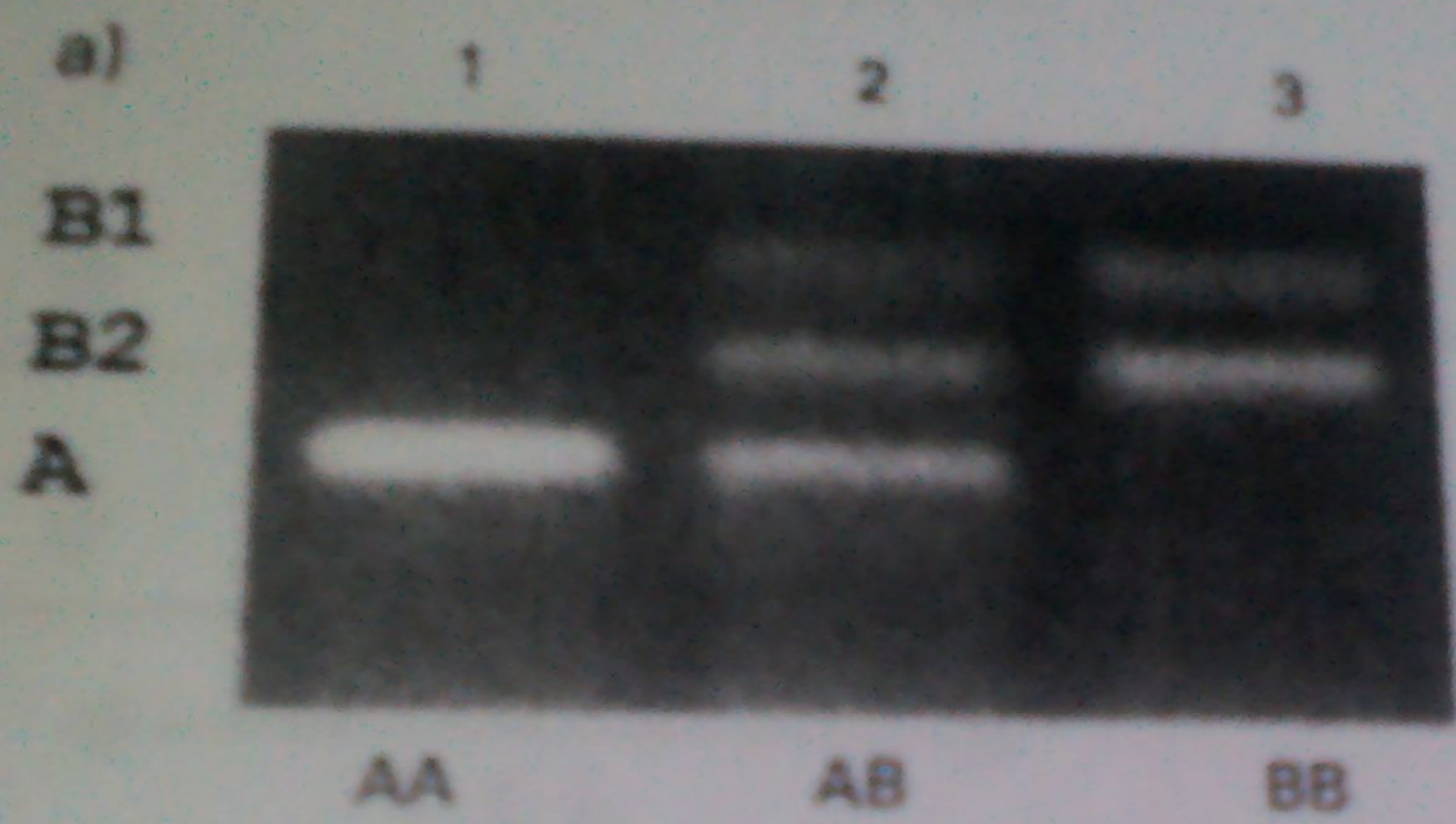
- A: A haploid genom 3 faktoros térképe
- B: Próbálkozás, hogy az emberi genom minden 5 kb-ra találjunk egy SNP-t
- C: Az emberi betegségek egy listája

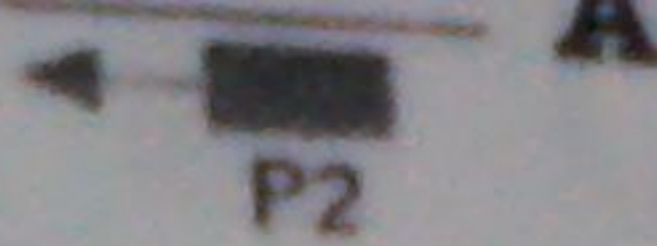
9. Nem meiotikus non-diszjunkció okozza:
- A: Turner szindróma
  - B: Patau-szindróma
  - C: Down szindróma
  - D: Edwards szindróma
  - E: Fragilis-X szindróma
10. Az alábbiak közül melyik nem genetikai marker?
- A: RFLP
  - B: VNTR
  - C: SNP
  - D: cDNS
  - E: STR

11. Ha egy férfi homozigóta egy RFLP egyik alléljára, és egy nő homozigóta a másikra, akkor gyerekeik elektroforetogramján hány csíkot látunk erre az RFLP-re tesztelve őket?

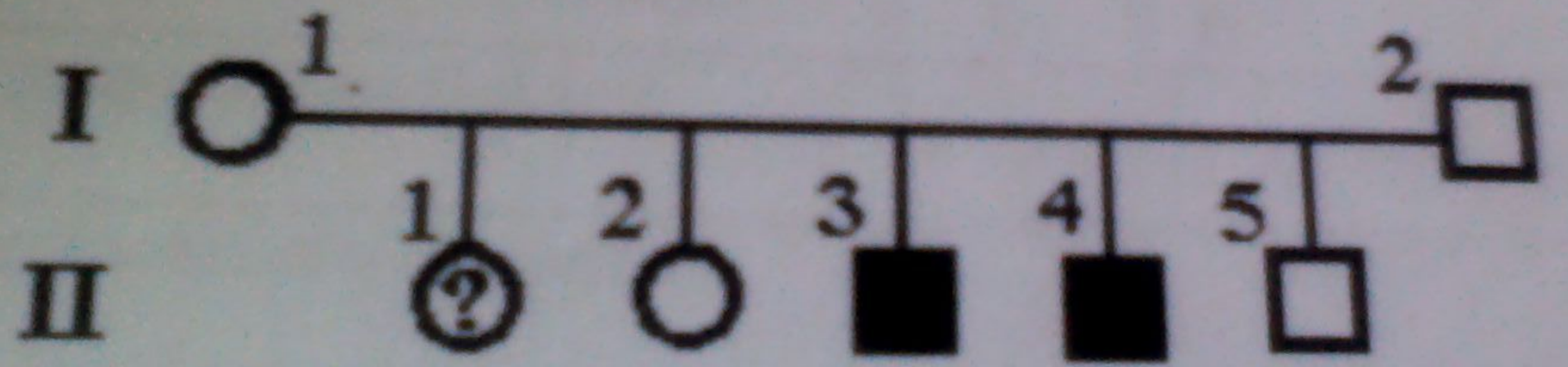
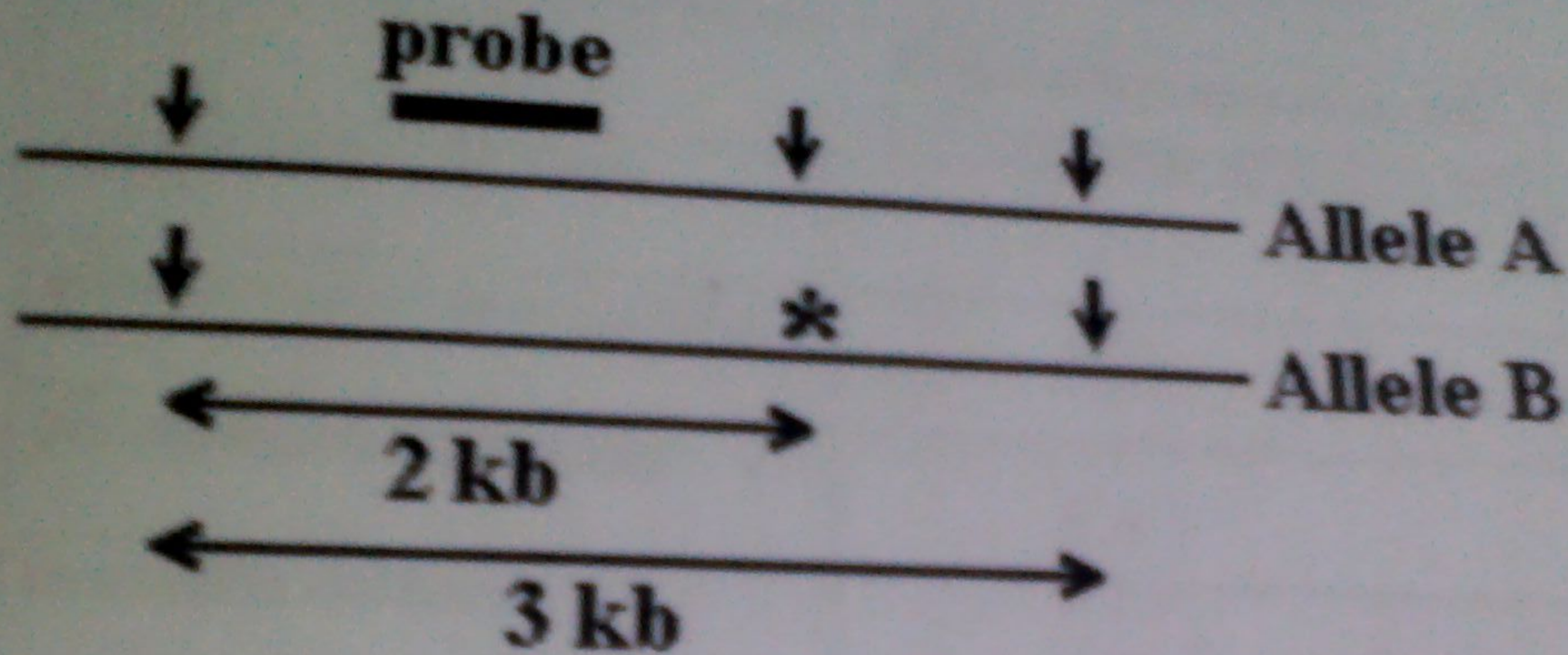

Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

- a. Milyen, módon állították elő a géltre felvitt DNS-t? (1 p)
- b. Az RFLP mintázat létrehozásához milyen enzim(féleség)et használtak? (1 p)
- c. Mit jelent a b) ábra részen a P1 és P2? (1 p)
- d. Rajzolja be egy nyíllal az a) gélképen a futtatás irányát? (1 p)
- e. Miért csak egy csík van az 1. mintában? (1p)
- f. Mit jelent a T a b) ábrarészen? (1 p)

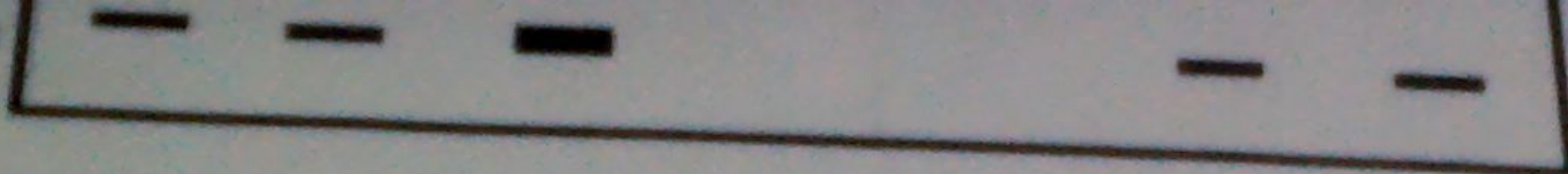

I-1   II-1   II-2   II-3   II-4   II-5   I-2

3 kb	—	—		—	—	
2 kb	—	—	■		—	—

2 kb

- a. A család II/1. tagjának genotípusa? (1 p)
- b. A család II/3. és II/4. tagjának genotípusa? (2 p)
- c. A család I/1. és I/2. tagjának genotípusa (2 p)
- d. Mit jelent az ábrán a **kb** rövidítés, mit adnak meg ilyen mértékegységben? (2 p)
- e. A mutáció elront vagy létrehoz egy hasítóhelyet? (1 p)
- f. Milyen módszerrel történik az allélváltozatok kimutatása? (1 p)

Adja meg az alábbi kérdéseket!

1. Hogy nevezik a kromoszómák fenti ábrázolását? (1 p)

kariogram

2. Adja meg a hivatalos leírását! (2 pont)

~~4n = 44~~ + (13 + 14)

(Pontosan) Milyen kromoszómális rendellenességet lát a képen? (1 p)

~~transzlokáció~~ kromoszómánszabálytalanság

3. A kromoszóma-rendellenességek mely csoportjába tartozik a mutáció? (2 p)

transzlokációk - kromoszómánszabálytalanság

4. A sejtciklus melyik fázisából preparálták a fenti kromoszómákat? (1 p)

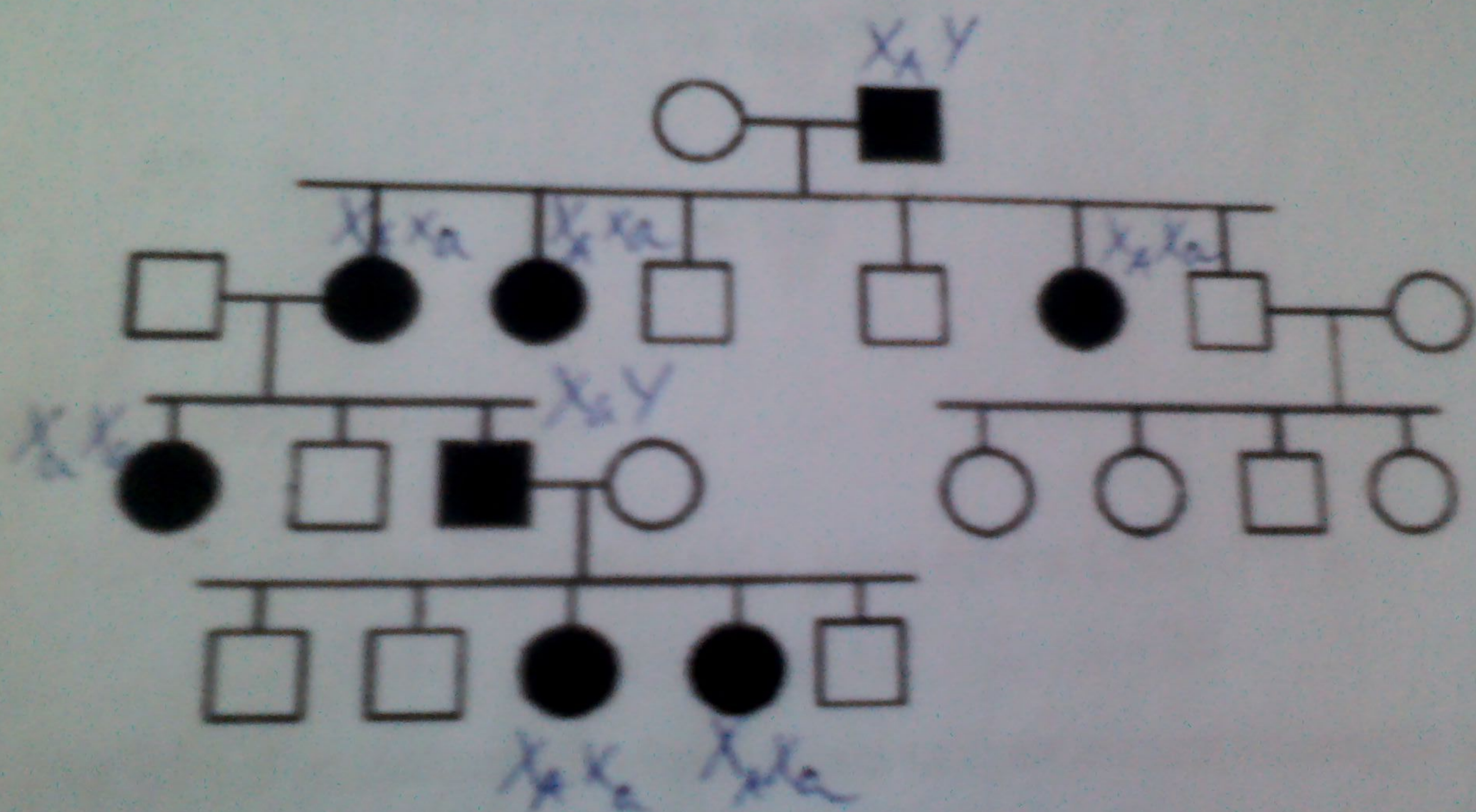
~~metafázis~~ metafázis

5. Milyen módszerrel festették a kromoszómákat és milyen festéket használtak? (2 p)

G-bárvörös, Giemsa festés

azolja meg az alábbi kérdéseket:

Melyik legvalószínűbb öröklődés menet a fenti családfán

X-vezérelt költséges dominancia

...jon az alábbi kérdésekre!

a. Milyen, módon állították elő a géltre felvitt DNS-t? (1 p)

PCR - polimeráz láncreakció

b. Az RFLP mintázat létrehozásához milyen enzim(féleség)et használtak?

restriktív endonukleáz

c. Mit jelent a b) ábra részen a P1 és P2? (1 p)

primerek

Rajzolja be egy nyíllal az a) gélképen a futtatás irányát? (1 p)

→

Miért csak egy csík van az 1. mintában? (1 p)

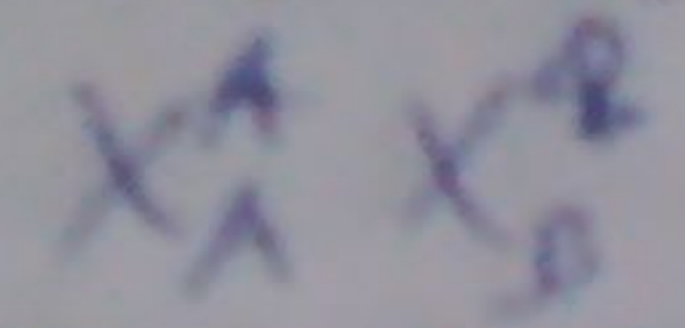
mind 3 allél

Mit jelent a T a b) ábrarészen? (1 p)

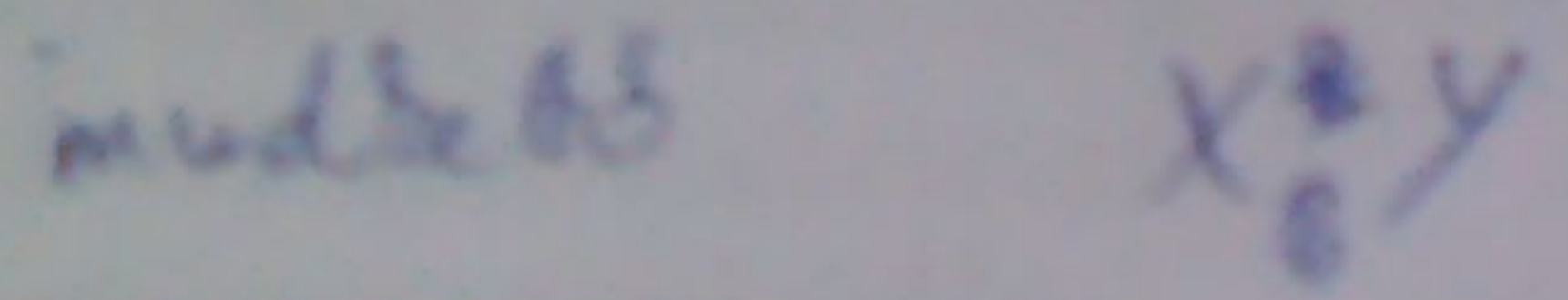
hatalmát hely

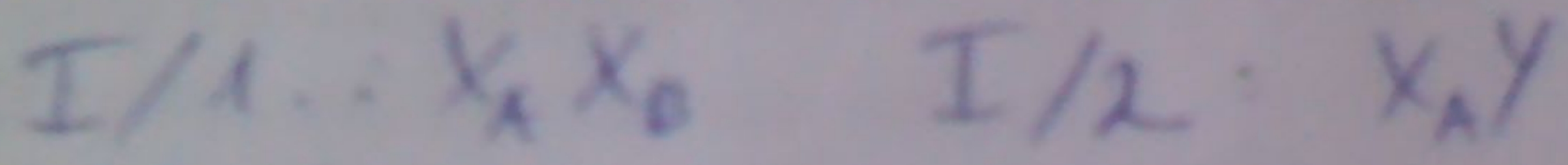
a. A családfa II/1. tagjának genotípusa? (1 p)

b. A családfa II/3. és II/4. tagjának genotípusa? (2 p)

c. A családfa I/1. és I/2. tagjának genotípusa (2 p)

d. Mit jelent az ábrán a kb rövidítés, mit adnak meg ilyen mértékegységben?

kb = kilobájt, a DNS szekvenciájának hosszát

A mutáció elront vagy létrehoz egy hasítóhelyet? (1 p)

elront

Milyen módszerrel történik az allélváltozatok kimutatása? (1 p)

RFLP